

Mye lys og mye varme

Sola sørget for mer enn dobbelt så mye strøm som forventet til boligblokka på Elvesletta.

» Eirik Palm

■ Ifjor sommer fikk den første boligblokka i Longyearbyen solcellepaneler på taket. Nå er anlegget testkjørt i ett år, og resultatet overrasker.

115 prosent

Solbes, som er totalleverandør av solenergianlegg for nordiske forhold, har gått igjennom produksjonen for 2014, og konkluderer med at det fra mars til september ble produsert 8.496 kilowattimer. Den forventede effekten var 3.954 kilowattimer. Effekten har dermed vært 115 prosent større enn forventet.

– Dette er jo supert og langt over det vi hadde tenkt, sier Ann Pedersen som er prosjektdirektør for LNS i Nord-Norge.

Solbes opplyser at effekten ofte blir høyere enn ventet, men dette er altså mer enn det dobbelte.

Fordi sola er helt borte i perioder av året, og ligger lavt i horisonten til langt ut i mars, lå effekten denne måneden under det forventede. De fem påfølgende månedene var den igjen langt over forventningene, og i mai nesten fire ganger så høy. Noe av årsaken til det siste kan være en kombinasjon av kulde og sollys som reflekteres av snø.

Vurderer flere

Dette er det første solcelleanlegget i større målestokk på Svalbard, og Espen Johannessen i Solbes konkluderer med at det finnes et godt grunnlag for å utnytte solenergi så langt nord. LNS er straks ferdig med ei ny boligblokk som også får solcellepaneler på taket, og Ann Pedersen sier resultatet er så bra at LNS nå vil vurdere å tenke mer kommersielt enn selskapet hittil har gjort.

– Det kan være et konkurransefortrinn, sier hun.

Utfordringen er at kvadratmeterprisen på disse boligene

SOLEKLART: Ann Pedersen mener energien fra sola bør utnyttes bedre i boliger og andre bygg. Her sammen med Espen Johannessen fra leverandøren Solbes.

FOTO: CHRISTOPHER ENGÅS

blir høyere, men samtidig får beboerne lavere strømregning, og alt tyder på at strømprisen fra energiverket vil bli høyere i årene som kommer.

– Vi står nå klar til å bygge et nytt bygg, og skal vurdere om det skal tas med også der. Resultatet er så bra at det bør vi, sier Pedersen som selv var med på å drive fram prosjektet som i 2013.

Flere tenker sol

Prosjektet er støttet med 400.000 kroner fra Svalbards miljøvernfond. En årlig produksjon på 8.496 kilowattimer tilsvarer med dagens kraftpris 13.509 kroner. Dessuten betyr det mindre CO₂-utslipp fordi blokkene trenger mindre strøm fra kullkraftverket. Den neste blokka er innflyttingsklar 1. desember, og et regnestykke viser en reduksjon på 16 tonn CO₂ årlig fra de to boligblokkene.

Flere bedrifter vurderer å ta i bruk sola som energikilde. En av dem er Store Norske, som for tiden tester ut solenergi i Svea. En annen er SvalSat oppe på Platåberget.

SvalSater er en del av Kongsberg Satellite Service, som nå jobber

VURDERER: SvalSat ligger gunstig til oppe på Platåberget, men først skal solcelleenergi testes i Antarktis.

FOTO: EIRIK PALM

med et prøveprosjekt for solcellebasert energi på Trollstasjonen i Antarktis. Erfaringene herfra vil bli brukt på stasjonen på Svalbard.

Stor del

– På Trollstasjonen vår er strømmen enda dyrere, så der får vi størst effekt, sier avdelingsleder Arnulf Kjeldsen ved SvalSat.

Trollstasjonen ligger på 72 grader sørlig bredde, og analysene som er gjort til nå, viser at det er mulig å dekke en stor

del av behovet for energi med solcellekraft.

Likevel, i perioder på året eller på grunn av perioder med overskyet himmel må solceller kombineres med diesellaggregat.

– Men i gjennomsnitt mener man i analysen at man skal klare å generere hoveddelen av energibehovet. Vi skal få i gang et prøveprosjekt i Antarktis hvor vi i mindre skala tester ut, og når vi har lært litt der nede, vil vi også også vurdere det i Arktis, sier han.